

הלוות קריית ספר תורה ביטן קמא

ביאורים ומוספים

(1) אבל אם עדין לא עלה, כתוב השער אפרים (שער א סל"ג) שאף על פי שקרהו לא עלה.

(2) ולתת לשני אחיהם הגבלה גליליה, הורה הגראי"ש אלישיב (אשר האיש ח"א פכ"ב אותן מאות מא) שモתו, וכן דעת הגראי"ש קרלייך (חוט שני פsch קובץ עניינים אותן טו).

[משנ"ב ס"ק ט] ויש שפחים מירין אפלו אב עם בן-בננו ממשום עינה בירושא⁽¹⁾.

(3) אולם בגיןתו, כתוב הקף החיים (ס"ק כו) שאין להחמיר.

[משנ"ב ס"ק כ] אבל אם מזיאין ספר-תורה אחורת מתקרר⁽²⁾.

(4) ובשבט שמצויאים בה שלשה ספרי תורה, והזכיר באספר השני אין קורא את המפтир אלא משלים את הקריאה, ואין הפסיק של קדיש בין שני הספרים הראשונים, כתוב השער אפרים (שער א סל"ב) שאף על פי שהוא ספר אחר, יש להחמיר קצת שלא לזכיר שני אחיהם בזה אחר זה אם לא שיש צורך בכך.

וכן להעלות שני אחיהם אחד לחתן תורה ואחד לחתן בראשית, הסתפק בזה המקור חיים (ס"י תרטט קייזר הלבדות). והשער אפרים (שם) כתוב להתרה, ובספר דרכי חיים ושלום (מנתני מוננטש, אות תחת) כתוב, שכגם הנג בעל המנתה אלעוז ואביז בעל הדרבי תשובה. ובפתחי שערם (שם) כתוב, שבשייר נבסת הדוללה משמע שלעלם בשני ספרים אין לחוש ממשום עין הרע.

[משנ"ב ס"ק כב] ממשום בבוד האפר שלא ימתקינו עליי פרעה⁽³⁾.

(5) ולטעם זה, כתוב הتورה חיים (סופר, ס"ק ה) שבמקום שנוהגים לקרוא את העולה לتورה לפני שאומרים 'מי שברך' לעלה שלפניו, ואין שיר התעם של בכור הציבור, יכול לעלות בדרך ימין אף על פי שהיא ארוכה (אולם לטעם השני שהביא המשנ"ב, ממשום בכור הتورה, אין חילוק בזה).

[משנ"ב ס"ק כה] וכן בפתח שפחה⁽¹⁶⁾ וכו', "לא יושב דרך השער אשר בא בו כי נחים" צא⁽¹⁷⁾.

(6) וכשורד מהתיבה, כתוב המג"א לעיל (ס"י קלב ס"ק ו) שלא ירד בשארורי לתיבה, אלא יצוד.

(7) ומהמת זה כתוב השו"ע ל�מן (ס"י קנא ס"ה) שמי שנכנס להתפלל בבית הכנסת, מעווה עליו שכנס בפתח אחד ויצא בפתח אחר, וכותב המשנ"ב שם (ס"ק בא) בטעם הדבר, שיהा נראה כמחבא את הדבר.

[משנ"ב ס"ק ט] אכן מפתיעין עד שיטים השרני⁽¹⁸⁾.

(8) ואין מפורש בדבריו אם מפתיעין רק לסיום הקריאה או אף לסיום הברכה שלאחריה, והחייב אדם (כלל לא ס"י) כתוב שיש להמתין עד שישיטים השני את הברכה, ממשום שבhalbיכה לא יוכל לשמש את הברכה.

[משנ"ב ס"ק ט] אולם שיעמדו עמו אחד לימינו ואחד לשמאלו כנגד האבותה).

(7) ולענין סדר עמידת שליח הציבור והעליה, כתוב בסידור יуб"ץ (סוף הלכות קריית התורה דין מניין העולים אותן יג) וכן הקב"ה (ס"ק כב, בשם הגנת וודדים) שהעליה ל תורה יעמוד לימיין שליח הציבור, והঙג יעמוד לשמאלו. והערוך השלחן (ס"ז) כתוב שיעמדו שליח ציבור וה�ג משני צדי השללה, והקצתות השלחן (ס"י כה ברה"ש ס"ק יא) כתוב שיש הנוהגים שה�ג עומד מימין הבימה אצל העולה ל תורה, ובידו יד העשויה מכוסף להראות לדורא המקום שעומד בו.

ואם הקורא עצמו הוא המברך, כתוב בסידור יуб"ץ (שם) שיש להעמידר אדם אחר לימינו בעת הקריאה, שלעלם ציר שלשה אנשים מסביב לספר תורה שעל הבימה.

[משנ"ב ס"ק יז] וכן קורא לממתין אפלו על המעוות שינמרו נאמן⁽⁴⁾ וכי, שהמנגה שהזכיר עונה אמן עם הציפור בקהל רס⁽⁵⁾.

(8) וכן בכל מקום שמצויא שליח הציבור או המברך את הרבנים ידי חובתם, כתוב לעיל (ס"י כד ס"ק לח) שצורך להמתין אף לאותם הטועים המאריכים באמן, כדי שישמעו גם הם את הברכה ויצואו ידי חובה. וכך גם כתוב לעיל (ס"י כח ס"ק סה) לעניין ברכת כהנים, שאחר שברכו הכהנים אשר קדשו במצוותיו של אהרן אין רשות לתחילה יברך עד שיכלה אמן מפי כל הציבור, שכן שיש חיבוב על כל העם לשימוש את הברכה מפני הכהנים, יש להמתין אף לאותם אנשים הטעיים ומאריכים באמן יותר מודאי. אמן, לנוין הברצע על הפת, שכותב השו"ע ל�מן (ס"י קסו טט"ז) שאנו רשאי לבצעו עד שיכלה אמן מפי רוב העוני, כתוב המשנ"ב שם (ס"ק פה) שאף שעוניית אמן מכלל הברכה היא, אין צורך להמתין על אותו מיעוט אנשים המאריכים באמן יותר מודאי, ומושום שאינם אלא טועים, וראה מה שכתבנו לקמן (ס"י קסו ס"ק פה).

(9) וכן על פי שאמרו חז"ל (ברוכת מוה, א) שאין העונה אמן רשאי להגביה את קולו יותר מן המברך, וכן פסק השו"ע לעיל (ס"י כד ס"ב), כתוב הא"א (בוטשאטש, מהדורות ס"י כד ס"ב) שנגנו שהזכיר אמר אמן בקהל רם כמו קול קרייתו, והוא אחר כך. והטעם כתוב הקצתות השלחן (ס"י כה ברה"ש ס"ק לח) שכן שהוא לעורך (כਮבוואר כאן במשנ"ב, שביבנו שמתחלף לקורוא ויטו און לשמעין), מותר לגביה קולו יותר מהمبرך. וכן כתוב בשורת שלמת חיים (ס"י קמה) שהחנה להם לישראל שנגנו כן, וכן כתוב המשנ"ב לעיל (שם ס"ק מו) שאם כוונתו בהרימו קולו כדי לזרע העם שייענו גם הם, מותר [אך ראה בחיה אדם (כלל לס"ד)] שכותב שיש להזהר את הקורא שלא יגבה קולו בשעה שונאה אבן יותר מהمبرך.

[משנ"ב ס"ק יח] פרוש, מן פרין אין שום ח"ש אסור⁽¹⁹⁾, ועל-כן אם קוראו וCKER שוללה לא גורדי⁽²⁰⁾, אך לא בתקחה אין מניחים לזרות ממשום עין הרע⁽²¹⁾.

(10) וזה שלא כארחות חיים (הלי' שני וחמשי אות כו, הובא בב"ג) הסובר שיש אישור לקורא ל תורה שני אחיהם, או אב עם בנו בזה אחר זה, מפני שהם פסול עדות זה לזה, וכותב (תהלים יט ח) "עדות זה נאמנה".

